

Resultaten vervolgonderzoeken Flora en Fauna

Vijverhof, Berg en Dal

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoeken Flora en
Fauna**

datum
20 september 2021

projectnummer
P03735

opdrachtgever
Klokgroep B.V.

BRO
projectleider
JR

opgesteld door
RdM

interne controle
MvdS

bron Kaft
RdM

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*"Wie nieuwe oevers wil bereiken,
moet het water tot zijn weg maken."*
Rainer Höh

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
2 Omschrijving plangebied	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Toekomstige situatie	3
3 Werkwijze	5
3.1 Roofvogels	5
3.2 Vleermuizen	5
4 Resultaten	7
4.1 Roofvogels	7
4.2 Vleermuizen	7
4.2.1 Verblijfplaatsen	7
4.2.2 Foeragerende vleermuizen	7
4.2.3 Vliegroutes	7
4.3 Overige soorten	7
5 Effectenbeoordeling en toetsing	9
5.1 Roofvogels	9
5.2 Vleermuizen	9
5.3 Overige soorten	9
6 Conclusie	10
7 Bronnen	11
8 Verklarende Woordenlijst	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om het voormalig Vijverhof-terrein in Berg en Dal te herontwikkelen. In 2012 is reeds onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. In 2021 is dit onderzoek geactualiseerd. Tevens is het opgaand groen binnen het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er roofvogel(horsten) aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijfsfunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leiden de werkzaamheden tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige nest- en verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Kwakkenbergweg ten westen van Berg en Dal en ten zuidoosten van Nijmegen. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit het voormalig Vijverhof-terrein, waarbinnen zich een 3-tal appartementencomplexen en meerdere aanleunwoning bevinden. In figuur 3 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 1, 4 t/m 6 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

Het bestaande hoofdgebouw wordt gedeeltelijk gesloopt, de te behouden bebouwing wordt getransformeerd naar ca. 72 sociale en middeldure appartementen. De voormalige aanleunwoningen gelegen binnen het plangebied worden gesloopt en hier worden ca. 43 grondgebonden woningen teruggebouwd. Tevens komt er een appartementencomplex met 10 appartementen in de noordoostelijke hoek. De bestaande bebouwing in zuidoostelijke hoek van het plangebied betreffen de (in het middengelegen) Kwakkenbergflat en de (meest oostelijk gelegen) Oosterpoortflat, de gebouwen Kwakkenbergflat en Oosterpoortflat wijzigen, maar worden wel meegenomen in onderhavige bestemmingsplanherziening. Ook de in de zuidwestelijke hoek van het plangebied gelegen gebouwen Vlindertuin en Bosrand worden in de integrale bestemmingsplanherziening van het Vijverhof-terrein meegenomen. .

Figuur 1: Hoofdgebouw en uitbouw, gezien vanuit het noorden

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 4: Plangebied gezien vanuit het noorden

Figuur 5: De kwakkenbergflat, gezien vanuit het noorden

Figuur 6: Een van de aanleunwoningen

3 Werkwijze

3.1 Roofvogels

Ten behoeve van het aantonen dan wel uitsluiten van de aanwezigheid van een (roofvogel)horst binnen en in directe omgeving van het plangebied heeft een uitgebreide controle plaatsgevonden op 25 februari 2021. Deze controle is uitgevoerd in het bladerloze seizoen, wat globaal loopt van begin januari tot en met eind februari. Tijdens het velbezoek zijn de bomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van horsten.

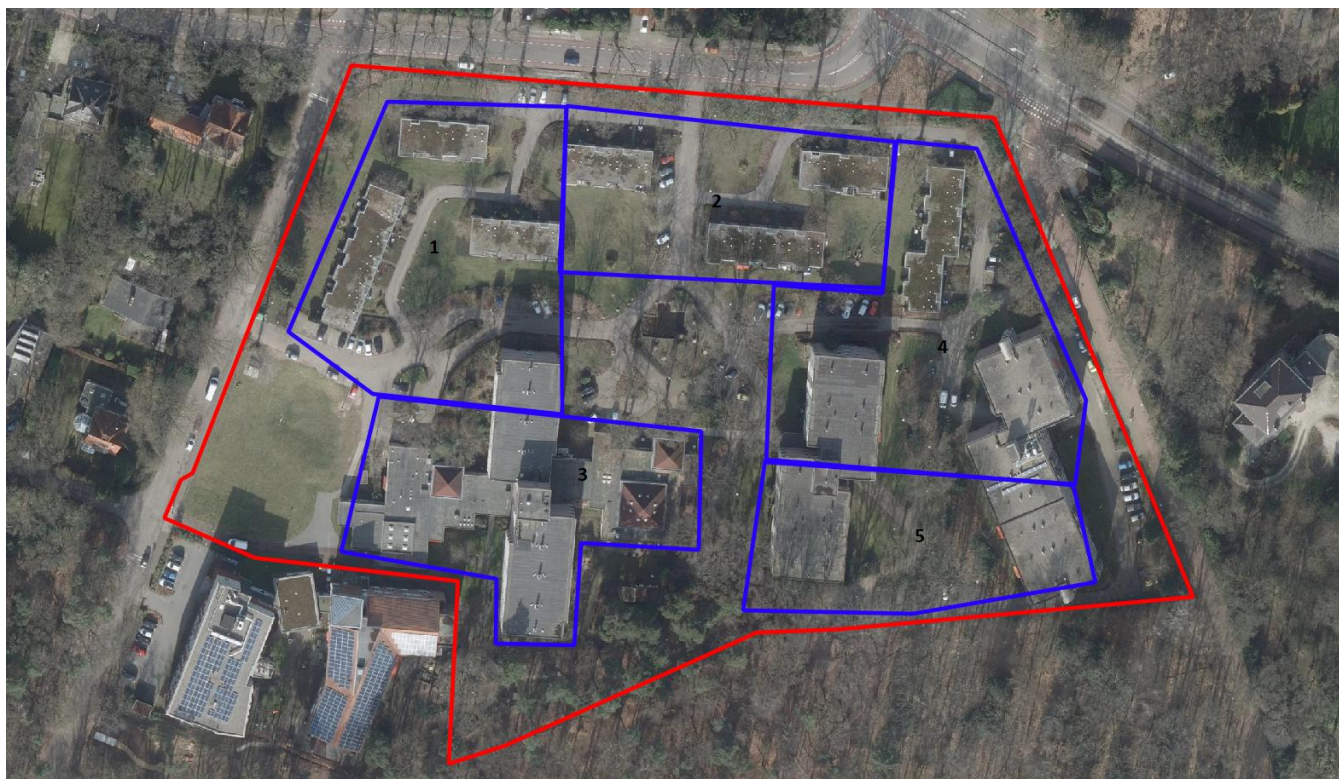
3.2 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot en met september 2021 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken per deelgebied uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (tot circa 2

uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Daar kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis door het in- en uitvliegen in deze eerste twee uur ook goed waarneembaar zijn, dit mede in verband met de groepsgrootte en het tijdig terugkomen om de jongen te zorgen, is hieromtrent een voldoende betrouwbaar beeld verkregen omtrent de aan/afwezigheid van kraamverblijfplaatsen. Daarnaast heeft er in de periode mei – augustus tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaats-

gevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, zijn beide avondrondes tussen en 10 september 2021 uitgevoerd. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

Figuur 7: Deelgebieden vleermuisonderzoek

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 4 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Deelgebieden	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
09-06-2021	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	4,5	21.55-00.00	21.57	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag	21°C
11-06-2021	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1,2,3	21.55-00.00	21.59	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag	20°C
13-07-2021	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1,4,5	21.55-00.00	21.55	Wind gemiddeld 3 Bft Bewolkt Geen neerslag	22°C
16-07-2021	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	2,3	21.50-00.00	21.52	Wind gemiddeld 2 Bft Bewolkt Geen neerslag	17°C
05-08-2021	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	2,3	04.05-06.10	06.07	Wind gemiddeld 1 Bft Bewolkt Geen neerslag	15°C
13-08-2021	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	4,5	04.20-06.20	06.20	Wind gemiddeld 1 Bft Helder Geen neerslag	14°C
15-08-2021	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	1	04.24-06.24	06.24	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	15°C
18-08-2021	Vleermuizen (paar-verblijf)	1,2,3,4,5	23.00-02.00	20.53	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Soms miezer vanaf 0.45	16°C
08-09-2021	Vleermuizen (paar-verblijf)	1,2,3,4,5	23.00-02.00	20.09	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	18°C

4 Resultaten

4.1 Roofvogels

Tijdens de inventarisatie zijn geen horsten binnen 100 meter omtrek van het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan hierom worden uitgesloten.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Verblijfplaatsen

Gedurende de veldbezoeken in het voorjaar zijn meerdere zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen binnen het plangebied. Bijna alle verblijfplaatsen bevonden zich in de middelste van de drie flatgebouwen (figuur 8). Één zomerverblijfplaats bevond zich in de zuidoostelijke flat.

In het najaar zijn meerdere paarterritoria van gewone dwergvleermuis aangetroffen binnen het plangebied. Binnen de paarterritoria is consistent een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen tijdens het paarseizoen. Op één locatie zijn in het najaar twee vleermuizen al baltsend ingevlogen. Dit betreft een paarverblijfplaats. Ondanks dat de dieren tijdens het veldbezoek deels niet zijn in- of uitgevlogen, zullen de betreffende individuen hier hoogstwaarschijnlijk wel hun (paar)verblijfplaats hebben. Het was echter niet vast te stellen in welk deel van de bebouwing de vleermuizen zich bevonden. Ook kan gewone dwergvleermuis binnen zijn paarterritorium meerdere paarverblijfplaatsen hebben. Uitgangspunt hierbij is dat het dier zich op elke geschikte locatie binnen het paarterritorium kan bevinden. Ook zijn in het najaar zwermende vleermuizen waargenomen aan de noordzijde van het middelste flatgebouw. Het betrof een groepje van 5

vleermuizen welke de muur op verschillende plekken aantikten en inkropen. Grotendeels was er geen activiteit op deze locatie.

4.2.2 Foeragerende vleermuizen

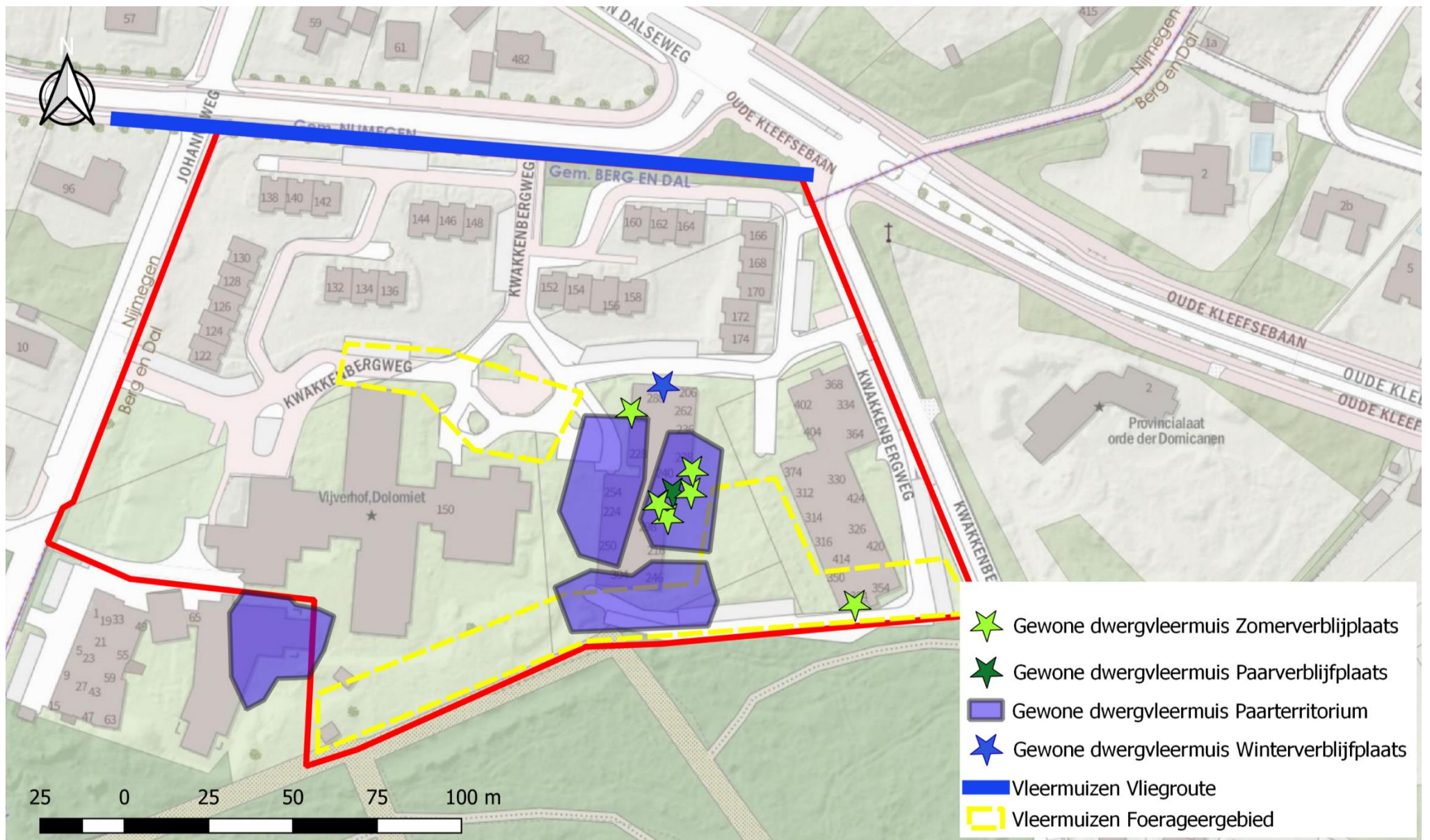
Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen rondom het groen in het plangebied waargenomen. In het grootste deel van het plangebied trokken ze later op de avond weg. Langs de bosrand aan de zuidzijde van het plangebied werd echter voor langere tijd gefoerageerd. Gezien de vleermuizen niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat de grote delen van het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis zijn. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.2.3 Vliegroutes

Boven de bomenlaan langs de Kwakkenbergweg zijn tijdens elk veldbezoek aan deelgebieden 1 en 3 overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Circa 20 individuen vlogen vanuit westelijke richting, via de boomtoppen, naar oostelijke richting (figuur 8). Het gaat hierbij om een vliegroute voor deze soort, waarschijnlijk van een kraamkolonie.

4.3 Overige soorten

In de betreffende woningen kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 8: Resultaten vleermuisonderzoek

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Roofvogels

Er zijn geen roofvogelnesten aangetroffen binnen 100 meter van het plangebied. Een negatief effect op een broedende roofvogel is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

5.2 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn 6 zomerverblijfplaatsen, 3 paarverblijfplaatsen en 1 massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Beide gebouwen met verblijfplaatsen blijven in de huidige staat behouden, waardoor geen verblijfplaatsen verloren gaan. Indien bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met verlichting en andere verstoringen zijn overtredingen met betrekking tot verstoring eveneens te voorkomen. Wanneer er werkzaamheden aan deze gebouwen worden uitgevoerd dient de effectenbeoordeling en toetsing opnieuw te worden uitgevoerd.

5.3 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen

te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

In het complex Vijverhof zijn 6 zomerverblijfplaatsen, 3 paar-territoria en 1 massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. De werkzaamheden beperken zich tot de gebouwen waar geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Hierdoor is er geen noodzaak om een ontheffing aan te vragen, of de reeds aanwezige (en verlopen) ontheffing te verlengen.

Wel dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- Tijdens de werkzaamheden dient verlichting gericht of uitschijnend op de gebouwen met verblijfplaatsen van vleermuizen en het opgaand groen te worden vermeden;
- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij weinig mobiele soorten als egel en gewone pad mogen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 2 Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Hoeveel	Overtreding	Maatregelen
Roofvogels	Nee	-	-	-
Vleermuizen	Ja	7 zomerverblijfplaatsen, 3 paarverblijfplaatsen en 1 massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis	Nee	-
Overige soorten ¹	Mogelijk	-	Mogelijk	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

¹ Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidende ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden

waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet

natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winter te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01